

Motion till riksdagen

1989/90:T915

av Lennart Pettersson (s)

Postverkets framtid

Postverkets huvuduppgifter är post- och kassaservice till den svenska allmänheten och företagen. Postservice är att förmedla brev och paket och kassaservice för att förmedla betalning via postgirot och att ge andra kassatjänster. Detta är grundläggande basservice också i det moderna samhället.

Man har en mycket stor kontaktyta mot allmänheten. Det är hela brevbärarnätet, postgirot, 2 100 postkontor samt de 2 700 lantbrevbärarna som utgör ett mellanting mellan ordinarie brevbäring och postkontorsservice. Ingen bank kommer ens i närheten av denna servicenivå.

Posten har genom sitt ansvar för ett hela landet täckande kontors- och servicenät betydande regionala och sociala uppgifter. Mot denna bakgrund är det särskilt viktigt att slå vakt om postens långsiktiga konkurrensmöjligheter och dess möjligheter att effektivt utnyttja sina resurser också vid ändrade yttre förhållanden.

De yttre förändringar, som påverkat postens konkurrensförmåga inom dess gängse verksamhetsområden, har varit betydande under senare år. Det gäller dels den snabba tekniska utvecklingen på dator- och telekommunikationsområdet och dels den integration som nu sker mellan olika – tidigare separerade – tjänster på det finansiella området. Postens möjligheter att långsiktigt ge en god service över hela landet påverkas i hög grad av detta. Det är inte rimligt att begära att posten inte skall få verka på nya områden, när dess traditionella verksamheter i varje fall i dess mest lönsamma segment attackeras av andra företag.

Man kan tänka sig olika ägarstrategier från statsmakternas sida för att ge posten möjlighet att möta det hot som finns för att ge en fortsatt fullgod service till allmänheten. Den ena är regleringar som slår vakt om eller t.o.m. förstärker postens ställning genom att införa regelrätta monopol. Detta alternativ torde av olika skäl knappast vara aktuellt, dessutom är det som regel nyttigt att ha en konkurrens att mäta sig mot. Det andra huvudalternativet är att ge posten möjligheter att verka inom vidgade ramar. Posten kan då gå endera åt telekommunikationsområdet och de allt större beröringsytor mot televerket som utvecklingen har inneburit. Eller också kan man ta fasta på den integrering av finansiella transaktioner och finansiella tjänster till allmänheten som datortekniken möjliggör.

I det första alternativet borde man då överväga en sammanslagning mellan

posten och televerket och därmed skapa ett starkt gemensamt affärsverk på kommunikationsområdet.

Mot. 1989/90
T915

I det andra alternativet bör det utredas om inte posten skall ges fullständiga bank- och försäkringsrättigheter. Detta ligger f.ö. i linje med den liberaliserade bank- och försäkringslagstiftning som nu genomförs. Posten har ett unikt heltäckande kontorsnät. Detta bör kunna utnyttjas för att ge allmänheten en bredare service och sådana vidgade uppgifter kommer också att kunna bidra till att hålla kvar postkontor i mindre orter och stadsdelar, där man annars snart nog måste stänga. I samband med ett sådant större grepp skulle man också kunna pröva en sammanslagning av, eller överföringsmöjligheter mellan, bank- och postgiro. Det skulle innebära förenklingar och minskat krängel för allmänheten.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vidgade arbetsmöjligheter för postverket,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att pröva om vad i yrkande I anförts bör ske genom en sammanslagning av posten och televerket.

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att pröva om posten bör ges fullständiga bankrättigheter.¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att pröva en sammanslagning av bank- och postgiro.¹]

Stockholm den 24 januari 1990

Lennart Pettersson (s)

¹ 1989/90:N262